

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC569

Zaaknummer Klachtencommissie 2012T872 (2)

datum uitspraak 30 /07/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,
bijgestaan door: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

te voldoen door:

de Congregatie Zusters Franciscanessen van Oirschot,
gevestigd te [plaats]
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 23 oktober 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 7 januari 2014 met zaaknummer 2012T872 (2), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 30 oktober 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 26 januari 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is de schade van verzoekster schriftelijk onderbouwd bij brief van 13 april 2015. Verweerder heeft bij brief van 19 juni 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster heeft van [jaartal] tot [jaartal] verbleven op het [pensionaat] in [plaats] omdat, aldus verzoekster haar moeder ziek was en haar vader door zijn werk niet in staat was voor haar te zorgen. Zij heeft het pensionaat in [jaartal] weer verlaten. [burgerlijke naam] (hierna: zuster [naam]) was naast anderen verantwoordelijk voor de zorg voor de meisjes, waaronder verzoekster. Aannemelijk is geworden dat zuster [naam] verzoekster in de periode van [jaartal-jaartal] regelmatig seksueel heeft misbruikt in die zin dat zij verzoekster in die periode regelmatig heeft gezoend en met voorwerpen heeft gepenetreerd. Verzoekster was bij aanvang van het seksueel misbruik dertien of veertien jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 *bewijs*

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

In dit kader wordt terzijde nog het volgende overwogen. De bijzondere kamer heeft in haar advies van 24 maart 2014 gesteld dat uit de gestelde gevolgen van het seksueel misbruik, niet mag worden afgeleid dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. Daarmee is bedoeld dat ernstige psychische gevolgen waar verzoekster mee kampt, geen bewijs vormen voor het seksueel misbruik. Wel als bewijs voor het seksueel misbruik zijn meegewogen de feiten en omstandigheden zoals in ov. 4.3 van het advies van de Klachtencommissie zijn genoemd en waarnaar hiervoor in 3.1 wordt verwezen. Ook in de overgelegde stukken (bijvoorbeeld de brief van [naam]) wordt melding gemaakt van ervaringen van verzoekster, die – zoals verweerder terecht opmerkt- niet als vaststaand feit mogen worden aangemerkt.

3.2 *categorie-indeling*

Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van dertien of veertien jaar.
- Het misbruik heeft ongeveer twee jaar voortgeduurd (van [jaartal-jaartal]).
- Het misbruik bestond uit zoenen en het met voorwerpen penetreren van verzoekster.
- Het misbruik heeft regelmatig plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoekster en waardoor haar gevoel van veiligheid werd geschaad.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoekster in de gelegenheid is gesteld om haar vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Duyneveldt voornoemd bij brief van 13 april 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoekster is op Hbo-niveau opgeleid en werkzaam geweest als [beroep]. Zij is door het haar in haar jeugd aangedaan seksueel misbruik uitgevallen in [jaartal] en heeft sinds [jaartal] een volledige WIA (IVA) uitkering. Vóór haar uitval bedroeg haar inkomen ruim €32.000,-- bruto per jaar. Na haar uitval is haar salaris aanvankelijk doorbetaald, maar vanaf [jaartal] is haar inkomen gedaald naar €20.000,-- bruto per jaar. De gederfde inkomsten vanaf [jaartal] tot aan haar pensioengerechtigde leeftijd bedragen circa €264.000,--. Bovendien heeft zij pensioenschade. In de hypothetische situatie dat zij niet seksueel zou zijn misbruikt, zou zij in haar functie normaliter hebben kunnen doorgroeien en zou een hoger inkomen tot circa €60.000,-- in het verschiet hebben gelegen.

Daarnaast heeft zij wegens haar uitval en ernstige psychische problematiek hoge reis- en behandelkosten moeten maken ter hoogte van bijna €11.000,--. De verwachting is dat deze kosten ook in de toekomst gemaakt zullen moeten worden. Tot slot heeft verzoekster woningaanpassingen moeten maken ([aanpassing van een kamer]) omdat zij door haar psychische toestand [aandoening] is geworden. Deze aanpassing heeft €9.000,-- gekost. De totale vermogensschade van verzoekster wordt begroot op circa €300.000,--.

Daarnaast is het van belang te onderstrepen dat verzoekster sinds haar uitval in [jaartal] kampt met ernstige psychische klachten (die de oorzaak waren voor haar uitval en die op hun beurt hun grond vinden in het seksueel misbruik uit haar jeugd). Zo lijdt zij aan een posttraumatische stressstoornis en een dissociatieve identiteitsstoornis. Zij is de laatste jaren veelvuldig al dan niet gedwongen opgenomen geweest, soms voor langere periodes. Verzoekster maakt aanspraak op de maximale compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 19 juni 2015 inhoudelijk verweer gevoerd. Kort samengevat is verweerder van oordeel dat het gegrond verklaarde seksueel misbruik dermate vaag en weinig specifiek is dat het geen grond kan vormen voor een definitieve indeling in categorie 5 als uitzonderlijk seksueel misbruik. Daarnaast voert verweerder krachtig verweer tegen de stellingen van verzoekster dat sprake zou zijn van een causaal verband tussen haar gestelde vermogensschade en haar ernstige psychiatrische klachten enerzijds en het onderhavige seksueel misbruik anderzijds. Verweerder stelt dat dat causaal verband niet, althans in onvoldoende mate is komen vast te staan en plaatst ook kritische kanttekeningen bij de berekeningen en onderbouwingen van de hoogte van de gestelde vermogensschade.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Zoals in overweging 3 is vermeld en is uiteengezet, is naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake van een geval van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, zoals bedoeld in categorie 5. In dergelijke gevallen geldt, aldus de toelichting bij de Compensatieregeling, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.6 Uit de overgelegde bewijsstukken zoals de brief d.d. [datum] van [naam] (arts in opleiding tot specialist), de brief d.d. [datum] van [naam] (psychiater), de brief d.d. [datum] van [naam] (psychiater), de brief d.d. [datum] van [naam] (SPV), de brief d.d. [datum] van [naam] (SPV), het huisartsenjournaal [naam] (huisarts), de brief d.d. [datum] van [naam] (GZ-psycholoog) en brief d.d. [datum] van [naam] (psychiater) en het verslag d.d. [datum] van [naam] komt het volgende beeld naar voren.

Verzoekster lijkt tot [jaartal] min of meer volledig te hebben gefunctioneerd op Hbo-niveau en met haar toenmalige partner hun gezin met kinderen draaiende te hebben gehouden. In [jaartal] is zij volledig gedecompenseerd, maar ook daarvoor (in [jaartal]) kampte zij al met psychische problematiek en dissociatieve verschijnselen, zo blijkt uit het verslag van [naam] (therapeute). Verzoekster is de afgelopen jaren wegens ernstige psychische/psychiatrische klachten en ziektebeelden vrijwillig maar veelal gedwongen opgenomen geweest gedurende korte of langere periodes, waarbij ook sprake is geweest van suïcide-gevaar. Zij is inmiddels gescheiden. Er is sprake van een chronische posttraumatische stressstoornis, dissociatie en autisme. Zij krijgt gespecialiseerde hulp aan huis, omdat opnames in een kliniek leid(d)en tot herbelevingen van haar periode in het pensionaat en tot verergering van haar ziektebeeld. Zij heeft op psychiatrische gronden niet aanwezig kunnen zijn bij de zitting van de Klachtencommissie. Het is voor de Compensatiecommissie duidelijk dat bij verzoekster sprake is van ernstige psychiatrische problematiek.

4.7 De thans te beantwoorden vraag is echter of met voldoende mate van waarschijnlijkheid aannemelijk is geworden dat het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan (mede) heeft geleid tot het ontstaan van vermogensschade. In dat kader is overigens niet vereist dat sprake dient te zijn van een ‘exclusief causaal verband’ tussen de schade en het misbruik.

Teneinde deze vraag te beantwoorden heeft verweerder in zijn verweer aangedrongen op inschakeling van een onafhankelijke deskundige. Gelet op de ernst van de problematiek van verzoekster en het medisch advies van haar behandelaren die verzoekster ernstig hebben afgeraden naar de zitting van de Klachtencommissie te komen of anderszins zich bloot te

stellen aan ‘triggers’, ziet de Compensatiecommissie daartoe geen mogelijkheden. Bovendien acht zij de noodzaak daartoe niet aanwezig, gelet op de stukken die door beide partijen zijn overgelegd mede na raadpleging van eigen deskundigen, zoals de heer [naam] (psycholoog) die door verweerder is ingeschakeld.

4.8 Enerzijds blijkt uit de medische stukken die van de zijde van verzoekster zijn overgelegd onmiskenbaar dat sprake is van een trauma in haar jeugd en dat daarmee het onderhavige seksueel misbruik wordt bedoeld. Zo blijkt uit de brieven van [psychiater 1] en [SPV] dat verzoeksters problematiek zou verergeren wanneer zij opnieuw geconfronteerd zou worden met zaken die samenhangen met de onderhavige procedure. Ook [psychiater 2] schrijft dat het bekend is dat zij in het internaat trauma's heeft opgelopen en dat aannemelijk is dat haar psychiatrisch toestandsbeeld (mede-) het gevolg is van de doorgemaakte trauma's in haar jeugd. Ook de huisarts concludeert dat de psychiatrische problematiek samenhangt met het verleden van systematische misbruik binnen een RK internaat.

Anderzijds zijn er aanwijzingen dat ook andere factoren, dan alleen het seksueel misbruik dat verzoekster door zuster [naam] is aangedaan, een rol spelen of hebben gespeeld bij het ontstaan van verzoeksters psychiatrische problematiek.

Zo maakte verzoekster ten overstaan van mevrouw [naam] melding van seksueel misbruik dat haar is aangedaan door anderen dan zuster [naam], te weten door “nonnen en ook één burger” (zie ook de brief d.d. 12 september 2011 van drs. [naam] (psychiater). In deze procedure is de Compensatiecommissie echter enkel bevoegd zich een oordeel te vormen over het door zuster [naam] aangedaan seksueel misbruik en de eventuele vermogensschade die daardoor is ontstaan.

Ook zijn er (voorzichtige) aanwijzingen dat verzoekster reeds eerder in haar leven en ook reeds vóór haar verblijf in het pensioonaat kampte met psychische problemen. Zo staat onder nummer 17 in het Proces-Verbaal dat verzoekster destijds reeds suïcidaal was en onder nummer 10 staat dat verzoekster er op haar 18^e jaar achter kwam dat zij de enige was die stemmen hoorde, op basis waarvan niet uitgesloten kan worden dat de psychiatrische problematiek al vóór het verblijf in het pensioonaat speelde, of dat sprake was van een reeds bestaande gevoeligheid daarvoor. Klinisch psycholoog [naam] verklaart in zijn brief van [datum] dat het beeld van verzoekster te ernstig is om enkel aan gebeurtenissen tijdens het verblijf op het pensioonaat te kunnen worden toegeschreven en dat het aannemelijk is dat er reeds een andere psychische kwetsbaarheid was en / of dat deze later tot ontwikkeling is gekomen die mogelijk herinneringen en de impact van het toestandsbeeld van verzoekster kleurt en verergert. Ook schrijft [klinisch psycholoog] dat splijting van de persoonlijkheid (dissociatie) doorgaans wordt toegeschreven aan gebeurtenissen/traumata in de vroegkinderlijke jaren (voor het 7^e levensjaar). [psychiater 3] beëindigt zijn brief door ook expliciet te verwijzen naar andere gebeurtenissen die een rol hebben gespeeld bij het ontstaan van de psychische problematiek.

4.9 De Compensatiecommissie merkt in dit kader op dat zij deze medische verklaringen met terughoudendheid waardeert, aangezien deze afkomstig zijn van ‘eigen behandelaren’ van verzoekster en dateren van de periode nadat het misbruik in de publiciteit is gekomen en geschreven zijn met het oog op deze procedure. De verklaringen in samenhang en mede in het licht van de ernst van deze zaak beziend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat aan de verklaringen wel waarde kan worden gehecht. Zij komt tot het oordeel dat voldoende aannemelijk is dat het onderhavige seksueel misbruik een relevante factor is geweest, mogelijk of waarschijnlijk naast andere factoren, bij het ontstaan of voortduren van verzoeksters psychiatrische problematiek.

4.10 Voor wat betreft de hoogte van de gestelde vermogensschade valt op dat verzoekster - ondanks een verzoek daartoe van de zijde van de Compensatiecommissie- geen verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige rapporten heeft overgelegd. Evenmin zijn een cv van haar werkzame leven, bewijs van haar WIA-uitkering en recente inkomensgegevens overgelegd. Noch is op andere wijze verifieerbaar inzicht gegeven in haar (arbeidzaam) functioneren vóór haar uitval. De door verzoekster gestelde carrièrekansen passeert de Compensatiecommissie bij gebreke van bewijsstukken daartoe. Duidelijk is wel dat verzoekster in de toestand waarin zij zich thans bevindt niet kan deelnemen aan het werkzame leven. Daarbij komt dat verzoekster inkomensgegevens heeft overgelegd uit de jaren voor haar uitval, alsmede inkomensgegevens uit [jaartal] (dus na haar uitval), waaruit is af te leiden dat haar inkomen in dat jaar fors is gedaald. Wat haar inkomen thans is, is niet duidelijk.

Of er zicht is op verbetering en herstel is eveneens lastig te beoordelen.

Daar waar het de gestelde kosten betreft is de Compensatiecommissie van oordeel dat deze slechts ten dele voor vergoeding in aanmerking komen, nu een onderbouwing daarvan ontbreekt en deze ook fiscaal aftrekbaar zullen zijn geweest. Daar waar het om de aanleg van een nieuwe vloer gaat, is niet voldoende aannemelijk geworden dat deze kosten zijn gemaakt, noch dat deze door het onderhavige seksueel misbruik ingegeven waren.

4.11 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden dat het onderhavige seksueel misbruik een relevante factor is geweest die heeft bijgedragen aan (het voortduren van) de destabilisering van de psychische toestand van verzoekster en dat dit tot vermogensschade heeft geleid. Gelet op de summier bewijsstukken die zijn overgelegd daar waar het de vermogensschade en het verlies aan verdien capaciteit betreft, zal de Compensatiecommissie in beperkte mate adviseren tot een vergoeding daarvan.

4.12 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €60.000,- voor zowel materiele en immateriële schadevergoeding geadviseerd dient te worden.

4.13 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €2.308,08 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €60.000,- te betalen aan verzoekster, alsmede
- aan de advocaat van verzoekster een bedrag van €2.308,08 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. D.J. van der K. (plaatsvervangend voorzitter), mr. J. M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op --/--/2015 en is ondertekend door de plaatsvervangend voorzitter.

Plaatsvervangend voorzitter
Mr. D.J. van der K.